

A. ΓΛΩΣΣΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

- **αμετάβατο ρήμα** το ενεργητικό ρήμα το οποίο δείχνει ότι η ενέργεια του υποκειμένου δε μεταβαίνει σε κάτι άλλο (δεν έχει αντικείμενο)
- **αντικείμενο** το πρόσωπο ή το πράγμα το οποίο δέχεται την ενέργεια ή την επίδραση του υποκειμένου ενός μεταβατικού ρήματος και αποτελεί συμπλήρωμα της έννοιάς του
- **αποθετικό ρήμα** το ρήμα το οποίο έχει μόνο παθητική φωνή
- **αχώριστο μόριο** η λέξη η οποία δε στέκεται μόνη της στο λόγο, αλλά χρησιμοποιείται για την παραγωγή λέξεων
- **διάθεση** δηλώνει τη σημασία του ρήματος και τη σχέση που έχει με το υποκείμενό του (ενεργητική, παθητική, μέση, ουδέτερη)
- **δίπτωτο ρήμα** το μεταβατικό ρήμα το οποίο χρειάζεται ως συμπλήρωμα δύο πτώσεις (δύο αντικείμενα). Από αυτά, το αντικείμενο που συνδέεται στενότερα με το ρήμα λέγεται **άμεσο**, ενώ το άλλο λέγεται **έμμεσο**, γιατί η ενέργεια του υποκειμένου του ρήματος απευθύνεται έμμεσα προς αυτό
- **έγκλιση** η μορφή που παίρνει το ρήμα για να φανερώσει πώς παρουσιάζεται το νόημά του από εκείνον που μιλάει (οριστική, υποτακτική, προστακτική)
- **επιθετική μετοχή** η μετοχή η οποία χρησιμοποιείται όπως κάθε επίθετο
- **επιρρηματική μετοχή** η μετοχή η οποία χρησιμοποιείται με επιρρηματική σημασία, δηλαδή δηλώνει τρόπο, χρόνο, αιτία, υπόθεση, εναντίωση
- **μεταβατικό ρήμα** το ρήμα που δείχνει ότι η ενέργεια του υποκειμένου μεταβαίνει σε άλλο πρόσωπο ή πράγμα (που λέγεται αντικείμενο)
- **μονόπτωτο ρήμα** το μεταβατικό ρήμα το οποίο χρειάζεται ως συμπλήρωμα μία μόνο πτώση (ένα αντικείμενο)
- **παρασύνθετο** η παράγωγη λέξη η οποία σχηματίζεται με τη διαδικασία της παραγωγής από άλλη σύνθετη λέξη
- **συζυγία** μια ομάδα ρημάτων τα οποία κλίνονται κατά τον ίδιο τρόπο (πρώτη, δεύτερη)
- **σύνθεση** η διαδικασία δημιουργίας νέων λέξεων από δύο ή περισσότερες άλλες λέξεις
- **υποκείμενο** η ονομαστική φράση η οποία δηλώνει το πρόσωπο ή το πράγμα που ενεργεί ή δέχεται μια ενέργεια ή βρίσκεται σε μια κατάσταση
- **φωνή** το σύνολο των τύπων που σχηματίζουν τα ρήματα κατά την κλίση τους και ανήκουν στην ίδια ομάδα (ενεργητική, παθητική)
- **χρόνος ρήματος** το σύνολο των μορφών τις οποίες παίρνει το ρήμα, για να φανερώσει πότε και πώς γίνεται κάτι

B. ΞΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ (από τις διαθεματικές εργασίες)

- **ρεπορτάζ:** η παρουσίαση συλλογής πληροφοριών για κάποιο επίκαιρο θέμα.
- **κόμικς:** αστείες περιπέτειες σε σκίτσο που συνοδεύονται από σύντομο κείμενο.
- **εφέ:** στοιχείο εντυπωσιασμού που χρησιμοποιείται για να προσελκύσει την προσοχή του θεατή ή του ακροατή.

- α΄ συνθετικό 37-38, 42, 51-53, 56, 95, 125σ
- αμετάβατο ρήμα 64, 65
- αντωνυμίες 15, 16, 52, 53, 66, 80, 86, 90-93, 98, 107
- αχώριστα μόρια 17-19, 24, 26

- δίπτωτο ρήμα 65-67

- β΄ συνθετικό 36, 38, 42, 52, 82, 83, 86, 95, 125

- εγκλίσεις 32, 33
- ενεργητική διάθεση 63
- ενεργητική φωνή 48, 49, 63, 120, 121, 134
- επιρρηματικοί προσδιορισμοί 104-107, 114
- επιχείρημα – επιχειρηματολογία 23, 55, 129, 130, 131, 133-135, 141, 147, 148
- ετυμολογικές οικογένειες λέξεων 24, 67, 94, 131

- θετικός βαθμός επιθέτου 78-79

- μέση διάθεση 63
- μεταβατικό ρήμα 64-67
- μετοχές 16, 66, 70, 77, 78, 83, 105, 107, 120, 121, 123, 124, 132-134
- μονόπτωτο ρήμα 65-67

- ορισμός 139, 148
- οριστική έγκλιση 32-36, 42, 50, 51
- ουδέτερη διάθεση 63

- παθητική διάθεση 63
- παθητική φωνή 48, 49, 56, 63, 120, 121, 124, 134
- παράγωγα επιρρήματα 107, 114
- παραθετικά επιθέτων, επιρρημάτων 78-79
- παραθετικά σύνθετα 127-128
- παρασύνθετα 125, 126, 134
- περίληψη 39
- πλαγιόπιπλοι 39
- πολυλεκτικά σύνθετα 127, 128
- προστακτική έγκλιση 32, 33, 35, 42

- σύγκριση 21, 23, 78, 80, 86
- συγκριτικός βαθμός επιθέτου 77-80
- συζυγίες του ρήματος 51, 54, 56
- συνδετικές λέξεις 39, 55, 69, 109, 111
- σύνθετα 37-38, 42, 51-53, 78, 82, 83, 95, 125-128, 134

- συνοχή κειμένου 69, 71

- τρόποι ανάπτυξης παραγράφων 9-22

- υπερθετικός βαθμός επιθέτου 77-79, 86
- υποτακτική έγκλιση 32-33, 35, 42

- χρήση λεξικών 19, 52, 85, 95, 124, 131, 143-146, 148
- χρόνοι του ρήματος 33, 35

Με απόφαση της Ελληνικής Κυβέρνησης τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου τυπώνονται από τον Οργανισμό Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν βιβλιοσημο προς απόδειξη της γνησιότητάς τους. Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δε φέρει βιβλιοσημο θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946, 108, Α΄).

ΒΙΒΛΙΟΣΗΜΟ

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.